

Oslo kommune

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Dato: 31.01.2007

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

200605488-2

Oddmund H Hammerstad

941

STORTINGSMELDING OM INNOVASJON - INVITASJON TIL Å KOMME MED SYNSPUNKTER

Det vises til brev av 21.12.2006 fra departementet.

Jeg har gleden av å oversende synspunkter på arbeidet med stortingsmeldingen om innovasjon i denne første runden, og vil nevne at byrådsavdeling for næring og kultur i dette arbeidet trekker på kompetanse og innsikt i samarbeidsgruppen som står bak Oslo Innovation Week. Det var under åpningen av denne aktivitetssuken i oktober 2006 at næringsministeren la frem nyheten om innovasjonsmeldingen. Samarbeidsgruppen består av Akershus fylkeskommune, Movation AS og Innovasjon Norge Oslo og Akershus i tillegg til Oslo kommune.

Som et resultat av Hovedstadsprosjektet i regi av kommunal- og regionaldepartementet er fem næringsklynger definert og mobilisert i hovedstadsregionen, og innovasjonssystemene i regionen beskrevet. Klyngene er fra og med 2006 organisert i selvgående nettverk som betjenes med sekretariater i Oslo Teknopol IKS og Kunnskapsbyen Lillestrøm. Disse klyngenettverkene vil vi i fortsettelsen trekke aktivt med i dialogen for å utdype våre synspunkter på forutsetninger og rammer for gode innovasjonsprosesser med høy verdiskaping.

Vi vil som en generell betraktning innledningsvis understreke at det er mye bra å vise til i hovedstadsregionen og i landet som helhet i forhold til innovasjon og nyskaping. Det offentlige byråkrati er oversiktlig og det er lagt opp til robuste søknads- og rapporteringssystemer i så vel SkatteFUNN som andre programmer og støtteordninger som skal stimulere kunnskapsbasert innovasjon. Brønnøysundregistrene er blitt lett tilgjengelige og effektive, og servicenivået er bra.

Våre øvrige synspunkter på de spørsmålsstillinger som reises i brevet fra departementet har vi i det følgende satt opp todelt; først de positive forhold og dernest forhold som representerer hindringer eller svakheter.

Positive forhold:

--

- **Positive holdninger til gründere.** Vi kan konstatere at holdningene i samfunnet til gründere er langt mer positive i dag enn for bare 10-15 år tilbake.
- **Åpen økonomi.** Det kan også pekes på at vi lever i en åpen økonomi med gode relasjoner til omverden.
- **Høy kvalitet på forskning.** Forskningen har høy kvalitet, selv om det burde vært forsket vesentlig mer både i offentlig og privat sektor (EUs målsetting er 3% av BNP, - Norge ligger vesentlig lavere)
- **Engelsktalende befolkning.** Den altoverveiende andel av befolkningen snakker godt engelsk. Særlig unge nordmenn reiser mye og har stor kunnskap om andre land, nye trender og nye teknologier og deres applikasjoner.
- **Næringsmiljøene i Osloregionen er gode.** Sett i landsmålestokk er næringsmiljøene i hovedstadsregionen gode og de gir grobunn for mange nye ideer. Potensialet er imidlertid til stede for å spinne ut enda flere og bedre ideer og prosjekter. Det er en utfordring å velge de næringsmiljøer som det skal satses på og bygges opp i regionen. De fem klyngene som er mobilisert i Hovedstadsprosjektet er et godt utgangspunkt, men næringslivet er dynamisk og det bør skje en fortløpende vurdering av hvilke nye klynger som kan mobiliseres. Det bør også undersøkes om valget av klynger skjer etter sammenlignbare kriterier som i andre byregioner i Europa som vi kan sammenligne oss med.
- **Flittige brukere av ny teknologi.** Norge ligger langt fremme når det gjelder bruk av trådløs teknologi og mobile tjenester, for eksempel er vi ledende innen nasjonal mobildekningsgrad og mobil utskiftningstakt (vi ligger i tet internasjonalt m.h.t. å bytte til ny teknologi), innen SMS og MMS, samt tilhørende innholdsleverandører, mobil handel og utbredelse av WLAN.
- **Movation et godt eksempel.** Movation AS ble i 2005 dannet som et selvstendig innovasjonsselskap likt eiet av syv av Norges ledende IKT-aktører (Birdstep Technology, Comperio, FAST Search & Transfer, Nera Satcom, Opera Software, Radionor, Telenor). Målet har siden starten vært å øke innovasjonstakten og suksessraten innen mobile tjenester for gode ideer med et internasjonalt ambisjonsnivå. Movation er enestående i Norge om å representere en dedikert spisset satsning basert på såkalt åpen innovasjon, og fremstår på mange måter som "landslaget" innen mobile tjenester.
- **Åpen innovasjon.** Det er stadig mer fokus på åpne innovasjonsprosesser i de virkelig gode internasjonale næringsklynger og –nettverk. Movation er et eksempel på dette, og står for en åpen kreativ arena for innovasjon som utnytter synergiene av eiernes felles spisskompetanse, sterke internasjonale nettverk, og kapitaltilgang. En vellykket politikk for innovasjon og et kunnskapsintensivt næringsliv bør fokusere på forskningsarenaer og næringsområder som viser evne og vilje til å samhandle. Klyngene i Hovedstadsprosjektet er også organisert etter modellen åpen innovasjon, som har resultert i mange pilot- og demonstrasjonsprosjekter.
- **Oslo Innovation Week.** Fra og med 2006 har et femtontalls innovasjonsaktører og bedrifter gått sammen med Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og Innovasjon Norge om en aktivitetsuke som setter innovasjon og nyskaping i fokus, med hovedvekt på gründernes behov generelt, og deres behov for kapital i tidlig fase spesielt. Tiltaket ble meget vellykket og vil bli gjentatt hvert år fremover.

Hindringer/svakheter:

- **Lav forskningsbasert nyskappingsrate.** Det er langt mellom de gode ideer og prosjekter med størrelse. Dette registreres bl.a. i FORNY programmet, og vi ser det i VentureLab Investment Forum (del av Oslo Innovation Week), samt i Connect og Seed Forum (som også samarbeider i Oslo Innovation Week). Flere og større prosjekter etterspørres av investorer.
- **Mangel på folk og kompetanse.** Vi har for få av de virkelige gode "hoder". Det er hard kamp om de få vi har, og skal vi gjøre noe med dette må det hentes spisskompetanse fra utlandet.
- **Stor kapitalmangel i såkorn/seed fasen.** Dette er et særlig stort problem i Oslo-området hvor offentlige "frie" midler er nærmest fraværende i forhold til etterspørselen.
- **Dårlige relasjoner mellom forskere og venture-kapitalmiljøer.** Dette er et forhold i bedring, men det gjenstår mye i å få forskere ved våre FoU- og utdanningsinstitusjoner til å åpne seg og være proaktive i forhold til venture-miljøene. Dette gjelder også i tilnærmet samme grad den andre veien.
- **Mangel på business angels.** Det har ikke vært mulig å få opprettet effektive institusjonelle business angels nettverk (BAN) i hovedstadsregionen. Forsøk er gjort i Oslo med resultat langt under forventning. Ser man på land som har fått dette til, er det som regel skattemessige insentiver knyttet til BAN. Dette bør ses på hos oss.
- **Lav etableringsrate av vekstbedrifter.** I hovedstadsregionen etableres rundt 17.000 nye bedrifter årlig (2006-tall), men svært mange av disse er "levebrødsbedrifter" som eksisterer i noen år for så å forsvinne. Kun noe få hundre bedrifter overlever og blir konkurransedyktige vekstbedrifter (eksponert mot internasjonal konkurranse). Det må undersøkes nærmere hva som kjennetegner de som lykkes, og legge denne kunnskap til grunn i utforming av rammer/forutsetninger.
- **Mangel på større "lokomotivbedrifter".** Vi har få store bedrifter/lokomotiver som kan trekke mindre innovative bedrifter med i prosesser for utvikling av ny kompetanse, teknologi og produkter/applikasjoner.
- **Lønnsnivået bra for lønnsmottakere, men ikke så bra for gründere.** Vi har kanskje for gode vilkår for "lønnsmottakere". Det sosiale nettverket for lønnsmottakerne er også meget godt. Lønnsnivået i Osloregionen er trolig best i landet. Selvstendig næringsdrivende har ikke det samme "sikkerhetsnett" om uhellet skulle være ute. Tanken på hvordan betjening av gjeld og underhold av familie skal skje i en fase da inntekt kanskje uteblir, kan være et mentalt hinder for å gi seg i kast med prosjektet, og et stort problem om det faktisk inntreffer i oppstartfasen. De som har potensial for å bli gode gründere, har gjerne solid utdannelse, men også solid gjeld.
- **Entreprenørutdanning må bli bedre.** Det skjer mye bra på feltet, men det kan fremdeles stilles spørsmål ved kvalitet og gjennomføringsevne innen opplæring og rådgiving (utdanning av lærere/instruktører, erfaringsnivå og holdninger). Ungt entreprenørskap, Ungforsk og First Lego League gjør en fin jobb i hovedstadsregionen, men kan utrette mer med større ressurser og bedre tilrettelegging fra myndigheters og utdanningsinstitusjonenes side.
- **Samhandling myndigheter, næringsliv og innovasjonsaktører.** Det er vår overbevisning at det kun er gjennom å satse på et tett samspill mellom våre undervisningscentre, våre forskere og ledende næringslivsaktører, og samvirke med offentlige myndigheter som tilrettelegger og evt. deltar i finansiering (Innovasjon Norge og NFR) at Norge vil kunne hevde seg internasjonalt i årene fremover, og høste godene av det konkurransefortrinn det medfører. Denne samarbeidsmodell (triple helix) er mangelvare i Norge.

Jeg ønsker departementet lykke til i det videre arbeid med stortingsmeldingen. Oslo kommune er innstilt på å medvirke direkte og indirekte gjennom de samarbeidsparter som er nevnt innledningsvis.

Med hilsen

Anette Wiig Bryn
Byråd for næring og kultur

Godkjent og ekspedert elektronisk

Kopi: Finanskomiteen